

NYHETER FRÅN LEVANDE KUST Hösten 2013

Foto: Ida Mårtensson

Under våren 2011 påbörjades arbetet med BalticSea2020s storskaliga demonstrationsprogram Levande kust. I Björnöfjärdens viks system genomförs åtgärder, på land och i vattnet, för att återfå en god vattenmiljö och livskraftigt ekosystem utan övergödning. Samtidigt tas ny kunskap fram om möjligheterna att förbättra situationen för hela Östersjön. En målsättning för projektet är att skapa en "vitbok" över hur skadade kustområden kan restaureras samt till vilka kostnader detta låter sig göras. Åtgärderna påbörjades 2012 och redan nu har vattenkvaliteten blivit bättre. Med det här brevet vill vi berätta lite om arbetet och vad som har hänt i projektet fram till nu.

Hjälp din vik – förbättra ditt avlopp

Björnöfjärden är kraftigt övergödd med grumligt vatten och döda bottenar. En huvudorsak till detta är bristfälliga enskilda avlopp som står för mer än 40 % av näringsutsläppen (kväve och fosfor) från land till fjärden. Levande kusts viktigaste åtgärd är därför att se till att läckande avlopp i viks systemets avrinningsområde förbättras, annars kommer Björnöfjärdens vatten snabbt försämrats igen, trots andra kraftfulla åtgärder som genomförs inom projektet.

För att minska övergödningen behövs avloppslösningar där toalettavfallet förs bort från området. Tack till dig som har sluten tank för WC, förbränningstolett eller latrinhämtning, eller som är ansluten till BLAAB – din avloppslösning bidrar till en renare fjärd. För dig som har en annan lösning idag, t.ex. WC till infiltration eller torrtoalett med omhändertagande av latrin på tomten, driver BalticSea2020 projektet "Hjälp din vik – förbättra ditt avlopp". Projektet startades i våras i syfte att hjälpa de fastighetsägare kring Björnöfjärden som idag inte har tillräckligt bra avlopp att förbättra sina anläggningar. De fastigheter som berörs ligger alla inom Björnöfjärdens avrinningsområde, d.v.s. inom den bruna linjen på kartan till höger.

Om du har ett avlopp som behöver förbättras, erbjuder vi en pakettlösning med VA-rådgivning, upphandling av entreprenörer och utrustning, hjälp med administration samt en subvention. På vår hemsida, www.balticsea2020.org/enskilda-avlopp, finns information om projektet och erbjudandet. Under våren har tre möten med fastighetsägare hållits, och fler informationsmöten och temakvällar är planerade. De första förbättrade avloppen har redan byggts i området och fler är på gång, något som vi är mycket glada för. Har du frågor, kontakta gärna Johanna Ardland Bojvall, projektledare och VA-rådgivare för "Hjälp din vik – förbättra ditt avlopp": **076-934 23 05** eller avlopp@balticsea2020.org.

Aluminiumbehandling i Björnöfjärdens viksysteem

Cirka ett år har gått sedan programmets första åtgärd inleddes; aluminiumfällning för att binda tidigare fosforutsläpp till viksysteemets botten-sediment. Med den här metoden åtgärdas mer än fem decenniers övergödande fosforutsläpp till viken, så att viksysteemets får en chans att återhämta sig och må bra igen. Åtgärden genomfördes av Vattenresurs AB. Under sommaren 2012 behandlades Säbyviken och Björnöfjärdens grundare delar, och nu i somras behandlades Björnöfjärdens djupare delar samt Torpe-Infjärden. Nu är aluminiumfällningen i Björnöfjärdens viksysteem färdig. Resultaten hittills visar att vattnet blivit klarare och att de behandlade bottenarna återigen kan binda fosfor så att bottenvattnets fosforhalter har minskat med mer än 80%.

Jordbruksåtgärder vid Säbyviken

Foto: Ida Mårtensson

I projektet "Jordbruksåtgärder vid Säbyviken" ska läckage av näringsämnen från åkrarna vid Säbyviken minskas bl.a. genom strukturkalkning av åkrarna och anläggning av sedimentationsdammar med kalkfilter och en våtmark. Anläggningarna kommer främst att ta emot vatten från åkrarna närmast gården, och minska mängden fosfor i vattnet innan det når våtmarken nere vid viken, som både ska fånga upp näring och vara lämplig för gäddor att leka och gäddyngel att växa till sig i. Den övre dammen är nu färdiggrävd. Det som återstår är att plantera vegetation i grunddelen. Den nedre dammen och våtmarken färdigställs under september.

Strandäng för gäddyngelproduktion

För att ytterligare förbättra beståndet av gädda i viken åter-skapar Sportfiskarna en strandäng (våtmark) som kommer att fungera som ett lek- och uppväxtområde för gädda. Vassklippningen var klar redan förra året, men då det var ovanligt lågt vatten svämmades inte strandängen över. För att åtgärda detta, kommer en smal "kanal" grävas in i den yttre delen av strandängen så att fisken lättare kan simma upp på strandängen och att vikens vatten enklare kunna svämma över strandängen. Ett större grundområde ska också grävas ut och ska bli en produktiv miljö för fisk. Arbetet förväntas vara klart i höst.

Påverkan från hästgårdar

I avrinningsområdet finns ett par hästanläggningar. På ytterligare två till tre platser hålls ett mindre antal hästar på

bete. För att uppskatta påverkan av hästarna på viken har experter anlåtats som ska beräkna hur mycket näringsämnen som läcker från hästgårdarna, samt identifiera hur eventuella näringsförluster kan minimeras.

Foto: Emil Rydin

Förbättrade dass i Björnö naturreservat

Skärgårdsstiftelsens två dass vid Torpe-Infjärden har med stöd från Levande kust försetts med slutna tankar inför badsäsongen för att undvika att näring från komposterad latrin läcker ut i vattnet.

På BalticSea2020s hemsida finns mycket mer information om projektet och våra undersökningar. Där kan du också ladda ner undersöknings- och resultatrapporter och läsa mer om andra projekt som ligger inom programmet Levande kust. Du hittar oss också på Facebook, sök efter BalticSea2020.

5 frågor om projektet Levande kust

Foto: Joakim Odelberg

Vi är mycket stolta och glada över att vi ser resultat av alla åtgärder. Men vi vill också veta vad du som fastighetsägare vid Björnöfjärden tycker om vikens vatten och det sätt på vilket projektet hittills genomförts. Om du har fastighet i Björnöfjärdens avrinningsområde ber vi dig därför svara på fem korta frågor. Resultaten av enkäten kommer att kommuniceras till alla boende under hösten 2013. Ni hittar till enkäten via vår hemsida, www.balticsea2020.org.

Vi på BalticSea2020 vill tacka för allt stöd vi fått från alla berörda boende och organisationer. Det här hade inte varit möjligt utan er!